

Excavated futures, Jacob Bundgaard Nielsen og Michael Korsgaard Gad, Aalborg Universitet.

Nye bud på resiliens

På årets byplanmøde i Vejle viste en udstilling af studerendes projekter, hvordan nye og nysgerrige perspektiver kan udfordre og udvide faget. Med ti projekter fra seks forskellige uddannelser kom de med egne bud på, hvad resilient planlægning betyder, hvad det indebærer, og hvordan det kan se ud.

Af **Iben Møller**,
projektleder, Dansk
Byplanlaboratorium

Planlægning er et fag, der ofte, og måske nødvendigt, kan blive opslugt af udfordringer, økonomi og pragmatik. Derfor er det vigtigt også at kigge til de nyere generationer, som ikke er tyngt af samme praktiske realisme, men som i allerhøjeste grad er optaget af den realisme, som findes i verden. Tværtimod former denne virkelighed deres tilgang og deres spørgsmål; det er både en nødvendighed og en modus operandi på mange uddannelser.

Landskaber som mulighedsrum

Flere af projekterne kredsede om landskaber som mulighedsrum. Clara Lundgaard fra Det Kongelige Akademi undersøgte Refshaleøens forurenede industriområde gennem et hybridt produktionslandskab, hvor mennesker, maskiner og afgrøder skaber et foranderligt rum, der både renser jorden og tilbyder nye sanselige måder at opleve og færdes i landskabet på. I samme spor arbejdede projektet

'Excavated Futures' fra Aalborg Universitet med et post-kollaps landskab, hvor flerartet forvaltning og omsorg skaber nye forbindelser i det antropocæne.

Også de mere konkrete bud pegede på en kobling mellem strategi og det nære. Søren Søndergaard-Pedersen og Villads Birch Hastrup fra Aarhus Arkitektskole belyste trepartsaftalens potentialer for, hvordan omlægning af lavbundsjord, nye naturforbindelser og mødesteder kan integreres i multifunktionelle landskaber. Fra Københavns Universitet bidrog An Dinh Vu med projektet 'Naturlig skovrejsning', som undersøgte de muligheder og udfordringer, der er for naturlig skovrejsning, med pionerarter, kantzoner og naturens udvikling som styrende element.

Samlet tegner projekterne et billede af landskaber som både oplevelsesrum og som strategiske greb, hvor klimakrisens realiteter og konkrete planlæg-

Transformation af Block 82, øst facade, Frederik Sejling, Thor Toussaint og Victor Rosenkilde Jørgensen, Aalborg Universitet.

ningsmuligheder udfoldes. Men forståelsen af landskabet i dag kræver også andre metodiske redskaber end de traditionelle.

Resiliens ligger også i sociale strukturer

Denne udvidede metodiske tilgang kom særligt til udtryk i Sarah Rasmussens (Københavns Universitet, Landskabsarkitektur) projekt, hvor film blev brugt som analytisk redskab til at undersøge både natur og kulturarv i Mandø's klimaudsatte landskab.

Her var filmmediet et redskab til at gøre forandringer mærkbare og give planlægningen et nærværende, tidsligt blik. Som hun formulerede det: "Der er behov for at tage nye metoder og fremstillingsformer i brug for at kunne forholde sig til en verden i forandring."

Der er også de landskaber og byer, der primært lever i vores forestillinger. Peter Villiam Nørgård Barfod (Københavns Universitet, Social Data

” Studieprojekterne trådte frem som en undersøgende praksis, hvor nysgerrighed, langsomhed og tværfaglighed får plads, og hvor både materielle, sociale og kulturelle forhold tages alvorligt, også når de ikke er lette at måle.

Overlejringer af kort, historiske filmoptagelser, lydoptagelser og tegninger bruges til at undersøge fremtidsscenarioer for Mandø. Sarah Rasmussen, Københavns Universitet.

Science) havde med projektet 'Geometry of imaginative landscapes' arbejdet med at kortlægge danskernes forestillinger om byer, hvilket igen påvirker bosættelsesmønstre, investeringer, selvpfattelser og stereotyper. Som han formulerede det: "Målinger af fysiske forhold er lettere at gå til, men samfundsmæssige forhold som forestillinger, opfattelser og oplevelser er også helt centrale i udviklingen af vores byer og landområder."

Flere projekter understregede, at resiliens også omhandler sociale og organisatoriske strukturer. Momo Eline W. Andersen og Tobias Himmelstrup Hansen fra Roskilde Universitet undersøgte, hvordan lokale energifællesskaber kan faciliteres som en kollektiv ramme for grønne omstillinger, mens Emma Velling Møller og Laura Tønning fra Roskilde Universitet viste, hvordan børn kan være aktive medskabere af fysiske omgivelser og dermed en del af den kapacitetsopbygning, som resiliens forudsætter.

Omsorg i landskabet

Omsorg var et nøgleord på tværs. I projektet 'Finding Home' fra Det Kongelige Akademi udfordrede Sebastian Hjortlund og Josephine Eilert den institutionaliserede demenspleje, idet omsorg integreres i by og hjem. I projektet udvikles en prototype, hvor fællesskab, kognitiv urbanisme og hverdagsliv

Livskvalitet & LavbundsJORDE, Villads Birch Hastrup og Søren Søndergaard-Pedersen, Aarhus arkitektskole

støtter både de demensramte og deres pårørende. "Et samfund bliver ikke mere modstandsdygtigt ved at isolere sine sårbare, men ved at skabe rum, hvor sårbarhed kan rummes. Projektet peger på, at fremtidens byer skal kunne rumme flere former for liv, også dem, der udfordrer vores forestilling om normalitet og tempo."

I projektet 'From Ruin to Resilience' fra Aalborg Universitet blev det demonstreret, hvordan et krigsramt boligområde i Ukraine kan transformeres ved at genanvende betonelementer i ny beton og byrumsmøbler, samtidig med at der drages omsorg for det oprindelige byggeri.

På tværs af årets projekter stod det klart, hvor bredt planlæggerfaget favner, fra landskabelige greb og materialelegbrug til de organisatoriske og sociale lag. Studieprojekterne trådte frem som en undersøgende praksis, hvor nysgerrighed, langsomhed og tværfaglighed får plads, og hvor både materielle, sociale og kulturelle forhold tages alvorligt, også når de ikke er lette at måle. Det kræver netop de tværfaglige og undersøgende kompetencer, som studerende allerede arbejder med, og som planlægningen får mere og mere brug for.

Læs mere om projekterne på Byplanlab.dk

Udstillingen var støttet af Dreyers Fond.

Strategisk masterplan: Guidende loops og sanselige overgange, der styrker orientering, tilgængelighed og social deltagelse for lokale og mennesker med demens. Josephine Eilert Bjørkholm og Sebastian Svendsen, Det Kongelige Akademi.